

از پلیس مردم تا پلیس رضا خان + عکس

۱۰ اسفند ۱۳۹۴ ساعت ۲۳:۲۱

شهربانی در اولین روز خرداد ۱۳۰۲ توسط سرهنگ محمد درگاهی تاسیس شد. در واقع سرهنگ درگاهی شهربانی را از ژنرال وستد سوئدی که رئیس نظمی بود تحویل گرفته و تغییرات اداری را آغاز کرد. شهربانی کل به دستور رضاخان در تحول و تربیت افسران جنوب و تهیه وسایل فنی و علمی و تجهیزات پلیسی یکی از پیشگامان توسعه در ایران بود.

جوان و تاریخ- ادب و هنر

کاخ شهربانی کل سال ۱۳۳۰

شهربانی در اولین روز خرداد ۱۳۰۲ توسط سرهنگ محمد درگاهی تاسیس شد. در واقع سرهنگ درگاهی شهربانی را از ژنرال وستد سوئدی که رئیس نظمی بود تحویل گرفته و تغییرات اداری را آغاز کرد. شهربانی کل به دستور رضاخان در تحول و تربیت افسران جنوب و تهیه وسایل فنی و علمی و تجهیزات پلیسی یکی از پیشگامان توسعه در ایران بود. و به همان نسبت که قدرت

این دستگاه زیاده‌تر می‌شد، امنیت و فضای امنیتی نیز در سرتاسر نقاط مملکت استقرار می‌یافت از آن همه آشفتگی و بی‌ظمی قبل از کودتای (سوم اوت) در هیچ‌جا کشور خبری نبود. رضاشاه بر روی مساله امنیت به شدت حساس بود. زمانیکه فضل‌الله زاهدی به ریاست نظمیه منصوب شد؛ هنوز ۲۴ ساعت از آغاز ریاست زاهدی در شهربانی نگذشته بود که حادثه فرار (سید فرهاد) از زندان قصر روی داد. رضا شاه دستور داد که تا ۲۴ ساعت دیگر اگر فراری دستگیر نشود، رئیس نظمیه هم دنبال آن برود. به این جهت فضل‌الله زاهدی مدت خیلی کم در ریاست نظمیه ماند و جای خود را به سرلشگر محمدحسن خان آیرم داد. سرلشگر آیرم را می‌توان موجد و بنیانگذار پلیس سیاسی ایران و تشکیلات شهربانی به صورت سازمان داده شده و با هدف تجسس و خبرچینی و پاپوش دوزی برای مردم به شمار آورد. وی در مدت کوتاهی ترقی کرد و به عنوان مشاور و ندیم و خبرچین و همه‌کاره رضاشاه در رأس قدرت قرار گرفت و کسانی چون نصرت‌الدوله فیروز، تیمورتاش و سردار اسعد را از اوج قدرت به کنج زندان فرستاد و قتل تیمورتاش و سردار اسعد و دهها تن دیگر از زندانیان با نفوذ به امر و اشاره او انجام گرفت. بنای عمارت فعلی شهربانی نیز در زمان او تاسیس شده است. پس از کودتای اسفند ۱۲۹۸ و آغاز دوره شهریاری رضاشاه، شهر تهران ۱۲ کمیسریا داشت که شمیران کمیسریای ۱۱ و شهرری ۱۲ آن بشمار می‌رفت. در آن سال‌ها هر کمیسریا سه افسر سلطان و نایب اول، نایب دوم داشت و رئیس کمیسریا با درجه سلطانی انجام وظیفه می‌کرد

برگرفته از کتاب تاریخ دوهزار و پانصد ساله پلیس در ایران، نوشته دکتر امینی

آدرس مطلب :

<https://www.cafetariikh.com/news/۲۱۷۷۷/عکس-خان-رضا-مردم-پلیس/۲۱۷۷۷>